

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

برنامه درسی

مقطع کارشناسی ارشد

علم اطلاعات و دانش‌شناسی

گرایش: مدیریت کتابخانه‌های دیجیتال

گروه علوم انسانی و اجتماعی

کمیته علم اطلاعات و دانش‌شناسی

مصوبه هشتصد و بیست و یکمین جلسه شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مورخ ۹۱/۱۱/۱۵

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه درسی مقطع کارشناسی ارشد رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی

گروه: علوم انسانی و اجتماعی

رشته: علم اطلاعات و دانش‌شناسی

کمیته تخصصی: علم اطلاعات و دانش‌شناسی

مقطع: کارشناسی ارشد

گرایش: مدیریت کتابخانه‌های دیجیتال

کد رشته:

شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی، در هشتصد و بیست و یکمین جلسه مورخ ۹۱/۱۱/۱۵، برنامه درسی مقطع کارشناسی ارشد رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی را با گرایش مدیریت کتابخانه‌های دیجیتال به شرح زیر تصویب کرد:

ماده ۱: برنامه درسی مقطع کارشناسی ارشد رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی با گرایش: مدیریت کتابخانه‌های دیجیتال از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند، لازم‌الاجراء است:

(الف) دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اداره می‌شوند.

(ب) مؤسساتی که با اجازه رسمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و بر اساس قوانین تأسیس می‌شوند و تابع مصوبات شورای گسترش آموزش عالی هستند.

ماده ۲: برنامه درسی مقطع کارشناسی ارشد رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی با گرایش: مدیریت کتابخانه‌های دیجیتال در سه فصل: مشخصات کلی، جداول دروس و سرفصل دروس برای اجراء به دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی ابلاغ می‌شود.

رای صادره هشتصد و بیست و یکمین جلسه شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی مورخ ۹۱/۱۱/۱۵ درخصوص برنامه درسی مقطع کارشناسی ارشد رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی با گرایش: مدیریت کتابخانه‌های دیجیتال:

۱. برنامه درسی مقطع کارشناسی ارشد رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی با گرایش: مدیریت کتابخانه‌های دیجیتال که از طرف گروه علوم انسانی و اجتماعی پیشنهاد شده بود، با اکثریت آراء به تصویب رسید.
۲. این برنامه از تاریخ تصویب به مدت پنج سال قابل اجراء است و پس از آن نیازمند بازنگری است.

حسین نادری منش
نایب رئیس شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی

سعید قدیمی
دبیر شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی

مقدمه

کتابخانه‌ها در اعصار مختلف برای مدیریت اطلاعات و دانش از ابزارها و اصول متناسب با فناوری‌های روز استفاده می‌کنند. بنا بر این به فراخور زمان این الزامات با زمان پیش از خود متفاوت بوده و با توجه به بهره‌گیری از فناوری‌های روز عنوان متعددی را نیز به خود اختصاص داده‌اند. امروزه با نسلی از کتابخانه‌ها سر و کار داریم که با استفاده از فناوری‌های نوین به مدیریت اطلاعات و دانش در بستر محیط دیجیتال می‌پردازند. بنابراین نیاز به تخصص‌های مرتبط و نیروهای انسانی آشنا با این تخصص‌ها دارد. برای آموزش فرایندهای مورد نیاز به متخصصانی که باید در نوع جدید کتابخانه‌ها (کتابخانه‌های دیجیتال) به جامعه خدمت کنند، لازم است که دوره‌های آموزش رسمی به ویژه در سطح کارشناسی ارشد برای تربیت نیروهای متخصص در این حوزه تدوین شود. این گرایش در علم اطلاعات و دانش‌شناسی به دنبال ارائه پاسخ به نیازهای موجود در حوزه کتابخانه‌های دیجیتال است.

ضرورت و هدف دوره

با توجه به سیر رشد و توسعه کتابخانه‌ها متناسب با نیازهای روز کاربران و رشد فناوری‌های نوین نیاز به متخصصانی است که علاوه بر آشنایی و تخصص در حوزه مدیریت اطلاعات در محیط‌های سنتی و الکترونیکی موجود آشنا با تخصص‌ها و اصول فناورانه روز بوده و قادر باشند تا به مدیریت اطلاعات و دانش در محیط‌های سنتی و دیجیتال بپردازند. بنابراین ضروری است تا متخصصانی با قابلیت‌های نوین تربیت شوند و از قابلیت‌های خود در راستای رشد و توسعه کتابخانه‌ها در محیط‌های فناورانه نوین برخوردار باشند.

توجه به تدوین برنامه‌های آموزشی جدید و متناسب با نیازهای روز از نقاط مثبت نظام آموزشی تلقی می‌شود. با این رویکرد، گروه‌های آموزشی در دانشکده‌ها خواهند توانست مجموعه آموزش‌های مورد نیاز دانشجویان در مقاطع مختلف را بر اساس برنامه جدید ارائه دهند. مقطع کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش‌شناسی نیز با توجه به ضرورت دست‌اندرکار شدن دانش‌آموختگان این حوزه در پست‌های مدیریتی و اجرایی مراکز اطلاعاتی و کتابخانه‌ها و لزوم کارکرد موثر و خلاقانه مدیریت اطلاعات و دانش از اهمیت زیادی در نظام آموزشی در ایران برخوردار است. به همین دلیل، این برنامه جدید مناسب آموزش این سطح از کتابداران تدوین شده و پیشنهاد می‌گردد.

■ هدف گرایش "مدیریت کتابخانه‌های دیجیتال" تربیت متخصصانی است که با توجه به تحولات در محیط اطلاعاتی و نیز دگرگونی در نیازهای اطلاعاتی جامعه، قادر به مدیریت تولید، گردش و مصرف اطلاعات و ارائه خدمات نوین در کتابخانه‌ها و بویژه مراکز اطلاعاتی دیجیتال باشند.

نقش و توانایی دانش‌آموختگان

از دانش‌آموختگان این سطح از علم اطلاعات و دانش‌شناسی انتظار می‌رود وظایف زیر را به طور مطلوب به انجام رسانند:

- نیازشناسی، برنامه‌ریزی و پیاده‌سازی برنامه‌های مرتبط با مدیریت کتابخانه‌های دیجیتال (تولید، گردش و مصرف اطلاعات و ارائه خدمات نوین) برای افزایش کارآمدی محیط‌های اطلاعاتی نوین
- انجام فعالیتهای تخصصی، فنی و خدماتی در ارتباط با ایجاد نظام‌های اطلاعاتی در مراکز اطلاعاتی و نیز در بخشهای مختلف کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی
- طراحی و یا کمک به طراحی سیستمهای مدیریت اطلاعات برای پشتیبانی از برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری در مراکز و سازمانها
- انجام پژوهش در مسائل عمده مرتبط با مدیریت کتابخانه‌های دیجیتال (نیازشناسی، گزینش، فراهم‌آوری، سازماندهی، پردازش، و اشاعه)

شرایط اجرای برنامه

تاسیس دوره کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش‌شناسی (گرایش مدیریت کتابخانه‌های دیجیتال) منوط به داشتن اعضای هیئت علمی و سایر امکانات و شرایط زیر است:

- مدیر گروه با حداقل درجه استادیاری و ۵ سال پیشینه آموزشی
- استادیار تمام وقت به ازای هر ۶ دانشجوی کارشناسی ارشد یک نفر
- کارگاه مجهز منابع و ابزارهای کار برای انجام کار عملی و تکالیف
- کارگاه مجهز رایانه با اتصال به اینترنت به ازای هر دو دانشجو یک دستگاه
- کتابخانه مجهز با انواع منابع آموزشی و کمک آموزشی، مشتمل بر منابع اطلاعاتی مناسب و روزآمد

طول دوره و شکل نظام

متوسط طول دوره کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش‌شناسی (گرایش مدیریت کتابخانه‌های دیجیتال) شامل ۴ نیمسال تحصیلی (۲ سال) است و حداکثر آن طبق ضوابط پیش‌بینی شده در آئین‌نامه‌های مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تعیین می‌شود.

طول هر نیمسال ۱۶ هفته و معادل یک نیمسال تحصیلی است. زمان هر واحد درسی از نوع نظری ۱۶ ساعت و از نوع عملی ۳۲ ساعت در طول نیمسال است.

تعداد واحدهای درسی

تعداد واحدهای درسی دوره کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش‌شناسی در گرایش

مدیریت کتابخانه‌های دیجیتال ۳۲ واحد و به شرح زیر است:

- درس‌های پایه ۸ واحد
- درس‌های تخصصی ۱۸ واحد
- درس‌های اختیاری ۶ واحد

جدول (۱). برنامه درس های دوره کارشناسی ارشد ناپوسته علم اطلاعات و دانش شناسی - گرایش مدیریت کتابخانه های دیجیتال، به تفکیک نوع درس

ردیف	نوع درس	نام درس	تعداد واحد
۱	درسهای پایه	مبانی علم اطلاعات و دانش شناسی	۲
		کتابخانه ها و جامعه اطلاعاتی	۲
		آمار در علم اطلاعات و دانش شناسی	۲
		سمینار ۱	۱
		سمینار ۲	۱
		اشتراک منابع در محیط دیجیتال	۲
۲	درسهای تخصصی	مجموعه سازی در کتابخانه های دیجیتال	۲
		سازماندهی منابع دیجیتال	۲
		مسائل حقوقی محیط دیجیتالی	۲
		معماری کتابخانه های دیجیتال	۲
		نظام مدیریت محتوا	۲
		پایان نامه	۶
		حفاظت منابع دیجیتال	۲
		خدمات کتابخانه های دیجیتال	۲
۳	درسهای اختیاری	رابط کاربری کتابخانه های دیجیتال	۲
		تحلیل و طراحی سیستم های اطلاعاتی	۲
		وب معنایی	۲
		رفتار اطلاعاتی در محیط دیجیتال	۲
		جمع	۳۲

* از بین درسهای اختیاری، حداقل دو درس به ارزش ۶ واحد انتخاب می شود.

درس های جبرانی به شرح جدول زیر می باشند:

جدول ۲. فهرست دروس جبرانی

پیش نیاز	عملی	نظری	تعداد واحد	دروس جبرانی	
-	۱	۱	۲	مجموعه سازی	۱-۴
-	۱	۱	۲	سازماندهی منابع	۲-۴
			۴	جمع	

مشخص کردن دروس جبرانی بر عهده گروه آموزشی و برای رشته های غیرمرتبط براساس نیاز دانشجو و دروس مقطع کارشناسی خواهد بود.

جدول (۳). برنامه درس های دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته علوم کتابداری و اطلاع رسانی - گرایش مدیریت کتابخانه های دیجیتال به تفکیک عنوان درس

ردیف	درس ها	تعداد واحد	نظری	عملی	پیش نیاز
۱	مبانی علم اطلاعات و دانش شناسی	۲	۲	-	-
۲	کتابخانه ها و جامعه اطلاعاتی	۲	۲	-	-
۳	آمار در کتابداری و علم اطلاعات	۲	۲	-	-
۴	سمینار ۱	۱	-	۱	-
۵	سمینار ۲	۱	-	۱	۴
۶	اشتراک منابع در محیط دیجیتال	۲	۲	-	-
۷	مجموعه سازی در کتابخانه های دیجیتال	۲	۱	۱	-
۸	سازماندهی منابع دیجیتالی	۲	۱	۱	-
۹	مسائل حقوقی محیط دیجیتالی	۲	۲	-	-
۱۰	معماری کتابخانه های دیجیتالی	۲	۱	۱	-
۱۱	حفاظت منابع دیجیتال	۲	۱	۱	-
۱۲	پایان نامه	۶		۶	همه دروس
۱۳	خدمات کتابخانه های دیجیتالی	۲	۱	۱	-
۱۴	رابط کاربری کتابخانه های دیجیتالی	۲	۱	۱	-
۱۵	تحلیل و طراحی سیستم های اطلاعاتی	۲	۱	۱	-
۱۶	وب معنایی	۲	-	۲	-
۱۷	رفتار اطلاعاتی در محیط دیجیتالی	۲	-	۲	-
۱۸	نظام مدیریت محتوا	۲	۱	۱	-

سرفصل درس های دوره کارشناسی ارشد
علم اطلاعات و دانش شناسی
گرایش مدیریت کتابخانه های دیجیتال

عنوان درس به فارسی: مبانی علم اطلاعات و دانش شناسی				
عنوان درس به انگلیسی: Knowledge and Information Science Fundamentals				
دروس پیشنهادی: -	نظری	جبرانی:	نوع واحد:	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعات: ۳۲
	عملی			
	نظری	یابد:		
	عملی			
	نظری	الزامی:		
	عملی			
	نظری	اختیاری:		
	عملی			
<p>آموزش تکمیلی عملی دارد ☐ ندارد ☒</p> <p>سفر علمی ☐ کارگاه ☐ سمینار ☒ آزمایشگاه ☐</p>				

هدف:

تبیین مفاهیم بنیادی علم اطلاعات و دانش شناسی در عرصه نظر و عمل

اهداف رفتاری:

- توان تبیین اهداف علم اطلاعات و دانش شناسی
- توان تبیین کارکردهای علم اطلاعات و دانش شناسی
- توان تبیین ارتباطات محتوایی علم اطلاعات و دانش شناسی
- توان تبیین جایگاه علم اطلاعات و دانش شناسی

سرفصل‌های اصلی درس:

- اطلاعات و آگاهی
- ابعاد علم اطلاعات و دانش شناسی
- مسائل علم اطلاعات و دانش شناسی
- ارتباط علم اطلاعات و دانش شناسی با سایر علوم
- گستره و پوشش علم اطلاعات و دانش شناسی
- علم اطلاعات و جامعه دانش
- سیر تحول علم اطلاعات و دانش شناسی در جهان
- سیر تحول علم اطلاعات و دانش شناسی در ایران
- کارکردهای امروزی علم اطلاعات و دانش شناسی

- بنیان‌ها و ارکان علم اطلاعات و دانش‌شناسی
- علم اطلاعات و دانش‌شناسی و برنامه‌های کلان ملی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون‌های نهایی	پروژه
✓	✓	آزمون‌های نوشتاری ✓	
		عملکردی	

منابع:

۱. انصاری، باقر. (۱۳۸۷). *آزادی اطلاعات*. - تهران: دادگستر.
۲. اش، رابرت بی. (۱۳۸۷). *تئوری اطلاعات*. مترجم ندا گسبلی. - اردبیل: مهرغزال.
۳. باتلر، پی یرس. (۱۳۸۱). *جنبه‌های نظری علم کتابداری*. ترجمه هوشنگ ابرامی. تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران.
۴. خندان، محمد. (۱۳۸۸). *فلسفه اطلاعات*. تهران: چاپار؛ نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور.
۵. ----- (۱۳۸۸). *سیری در سپهر اطلاعات*. تهران: نهاد کتابخانه‌های عمومی؛ چاپار.
۶. رهادوست، فاطمه. (۱۳۸۶). *فلسفه کتابداری و اطلاع‌رسانی*. تهران: نشر کتابدار.
۷. فتاحی، رحمت‌الله. (۱۳۸۸). *ارزشها و جداییتهای کتابداری و اطلاع‌رسانی: بازشناسی مبانی ارزشی کتاب، کتابخانه و کتابداری در عصر جدید*. تهران: نشر کتابدار.
۸. فدایی عراقی، غلامرضا. (۱۳۸۶). *کتابداری و اطلاع‌رسانی در جست‌وجوی هویتی نو*. فصلنامه کتاب. ۱۸ (۴):
۹. ----- (۱۳۸۹). *مقدمه‌ای بر هویت کتابداری و اطلاع‌رسانی*. تهران: نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور.
۱۰. منصوری، رضا. (۱۳۸۹). *معماری علم در ایران*. - تهران: دیبانه.
۱۱. میدوز، جک. (۱۳۸۳). *شناخت اطلاعات*. ترجمه محمد خندان و مهدی مهمانی. تهران: نشر کتابدار.
۱۲. ویکری، برایان؛ ویکری، الینا. (۱۳۸۰). *علم اطلاع‌رسانی در نظر و عمل*. ترجمه عبدالحسین فرج‌پهلوی. مشهد: دانشگاه فردوسی مشهد.

13. Floridi, Luciano. (2010). *Information: A Very Short Introduction*.- Oxford University Press.
14. Gleick, James. (2011). *The Information: A History, A Theory, A Flood*.- New York: Pantheon.
15. Leckie, Gloria J., Given, Lisa M., Buschman, John E. (2010). *Critical Theory for Library and Information Science: Exploring the Social from Across the Disciplines*.- Littleton: Libraries Unlimited.

عنوان درس به فارسی: کتابخانه ها و جامعه اطلاعاتی				
عنوان درس به انگلیسی: Libraries and Information Society				
دروس پیشنهادی: -	نظری	جبرانی:	نوع واحد:	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعات: ۳۲
	عملی			
	نظری	الزامی:		
	عملی			
	نظری	اختیاری:		
	عملی			
	نظری			
	عملی			
<p>آموزش تکمیلی عملی دارد ☐ ندارد ☒</p> <p>سفر علمی ☐ کارگاه ☐ سمینار ☐ آزمایشگاه ☐</p>				

هدف:

آشنایی با نقش و جایگاه کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی در جامعه اطلاعاتی

اهداف رفتاری:

- توان تبیین ویژگی های جامعه اطلاعاتی
- توان تبیین جایگاه مراکز اطلاعاتی در جامعه اطلاعاتی
- توان تبیین محرک های اثربخشی کتابخانه ها در جامعه اطلاعاتی

سرفصل های اصلی درس:

- تعاریف جامعه اطلاعاتی
- سیر تحول جامعه اطلاعاتی
- شاخص های جامعه اطلاعاتی
- بازیگران جامعه اطلاعاتی
- جایگاه اطلاعات در جامعه اطلاعاتی
- نقش سواد اطلاعاتی
- نقش کتابخانه ها در دستیابی افراد به اطلاعات دقیق

- کتابخانه ها و عدالت اطلاعاتی

- کارکردها و وظایف کتابداران

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهایی	پروژه
✓	✓	آزمون های نوشتاری ✓	
		عملکردی	

منابع:

1. شعبانی، احمد؛ چشمه سهرابی، مظفر (۱۳۸۶). علم اطلاعات و جامعه. - تهران: چاپار؛ دبیرش.
2. داورپناه، محمدرضا؛ آرمیده، معصومه (۱۳۸۴). اطلاعات و جامعه. - تهران دبیرش.
3. وبستر، فرانتک. (۱۳۹۰). نظریه های جامعه اطلاعاتی. ترجمه مهدی داودی. - تهران: وزارت امور خارجه.
4. محسنی، منوچهر. (۱۳۸۶). جامعه شناسی جامعه اطلاعاتی. - تهران: دیدار.
5. مهدوی نور، سیدحاتم؛ فتحیان، محمد. (۱۳۸۶). پیش به سوی جامعه اطلاعاتی. - تهران: دیباگران.
6. معتمدنژاد، کاظم. (۱۳۸۹). جامعه اطلاعاتی: اندیشه های بنیادی، دیدگاه های انتقادی و چشم اندازهای جهانی. - تهران: میراث قلم.
7. حسن زاده، محمد و نویدی، فاطمه (۱۳۸۸). عصر اطلاعات و دولت دسترس پذیر. تهران: کتابدار.
8. نجفقلی نژاد، اعظم، حسن زاده، محمد و صادق زاده، علی. (۱۳۹۰). دنیای مجازی. تهران: کتابدار.
9. هیل، مایکل. (۱۳۸۱). تاثیر اطلاعات بر جامعه. ترجمه محسن نوکاربیزی. تهران: چاپار.
10. Black, Alistair; Muddiman, Dave; and Plant, Helen. (2007). *The Early Information Society*. London: Ashgate Publishing.
11. *The Future of Identity in the Information Society*. (2008). FIDIS International Summer School, Karlstad University, Federation for Information Processing.
12. Jacquart, Rene. (2004). *Building the Information Society*. - New Mexico: Springer.
13. Mosco, Vincent. (2008). *Knowledge Workers in the Information Society* .- Lexington, Mass: Lexington Books.
14. Hassan, Robert. (2008). *The Information Society: Cyber. Dreams and Digital Nightmares*. Cambridge: Polity Press.

عنوان درس به فارسی: سمینار تحقیق (1)				
عنوان درس به انگلیسی: Seminar (1)				
دروس پیشنهادی:	نظری	جبرانی:	نوع واحد:	تعداد واحد: ۱ تعداد ساعات: ۳۲
	عملی			
	نظری	پایه:		
	عملی			
	نظری	الزامی:		
	عملی			
	نظری	اختیاری:		
	عملی			

آموزش تکمیلی عملی دارد ندارد
 سفر علمی کارگاه سمینار آزمایشگاه

هدف:

ایجاد مهارت و تسلط در دانشجویان در زمینه روش های مختلف پژوهش علمی و تفاوت های آنها با یکدیگر، به منظور بکارگیری آن در پیشبرد اهداف تحقیقاتی خود

اهداف رفتاری:

- توان تشخیص روش های تحقیق
- توان تبیین اجزای اصلی یک تحقیق
- توان طراحی یک پروپوزال تحقیق
- توان انجام یک تحقیق علمی

سرفصل های اصلی درس:

- انگیزه های پژوهش و انتشار یافته های علمی
- مسئله یابی و چگونگی بیان مسئله تحقیق؛ نحوه انتخاب موضوع در راستای رفع مشکلات جامعه
- طرح کلی تحقیق: نقش نظریه ها در طرح تحقیق؛ چارچوب نظری و اهمیت آن در انجام نظام مند تحقیق
- روش شناسی های انجام پژوهش های توصیفی (پیمایشی، موردی، کتابخانه ای، تاریخی، تحلیل محتوا، تحلیل استادی، ...) و آزمایشی (تجربی، شبه تجربی و مانند آن)
- شناخت پژوهش های کمی، کیفی و ترکیبی؛ مقایسه نقاط قوت، ضعف و کاربرد روش های کمی در مقایسه با روش های کیفی

- شناخت و تحلیل جامعه پژوهش؛ نمونه گیری و روش های آن
- ابزار های گردآوری دادهها، بررسی روایی و پایایی آنها
- روش تجزیه و تحلیل داده ها نظیر روش تطبیقی و آماری
- شیوه های تدوین گزارش پژوهش؛ شیوه های نگارش علمی
- شیوه های استخراج مقاله از تحقیق

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهایی	پروژه
✓	✓	آزمون های نوشتاری ✓	
		عملکردی	

منابع:

۱. پاول، رونالد. (۱۳۷۹). روش های اساسی پژوهش (برای کتابداران). ترجمه نجلا حریری. تهران: مرکز انتشارات علمی دانشگاه آزاد اسلامی.
۲. خواجه نوری، عباسقلی. (۱۳۸۵). روش تحقیق. تهران: دانشگاه تهران، مؤسسه انتشارات و چاپ. (فصل ۱ تا ۷).
۳. دلاور، علی. (۱۳۸۲). مبانی نظری و عملی پژوهش در علوم انسانی و اجتماعی. تهران: انتشارات رشد.
۴. دیانی، محمدحسین. (۱۳۸۴). روشهای تحقیق در کتابداری. مشهد: انتشارات کتابخانه رایانه ای.
۵. سرمد، زهره؛ بازرگان، عباس؛ حجازی، الهه. (۱۳۸۷). روش های تحقیق در علوم رفتاری. تهران: نشر آگه.
۶. کریندورف، کلوس. (۱۳۸۶). تحلیل محتوا: مبانی روش شناسی. ترجمه هوشنگ نایی. تهران: نشر نی. (فصل ۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶).
۷. کومار، کریشان. (۱۳۷۴). روشهای پژوهش در کتابداری و اطلاع رسانی. ترجمه فاطمه رهادوست با همکاری فریبرز خسروی. تهران: کتابخانه ملی ایران.
۸. محمدی مهر، غلامرضا. (۱۳۸۷). روش تحلیل محتوا: راهنمای عملی تحقیق. تهران: دانش نگار. (فصل ۱، ۲، ۳، ۴، ۶).
۹. ین، رابرت کی. (۱۳۸۲). تحقیق موردی. ترجمه محمد اعرابی، علی پارسائیان، سیامک افشار. تهران: دفتر پژوهش های فرهنگی. (فصل ۱، ۲، ۳، ۴، ۷).

10. Beck, Susan E.; Manuel, Kate. (2008). *Practical research methods for librarians and information professionals*. New York: Neal-Schuman Publishers.
11. Cronin, Blaise. (2005). *The hand of science: academic writing and its rewards*. Lanham, Md: Scarecrow Press. [Online]. Available at: <http://www.loc.gov/catdir/toc/ecip052/2004024303.html>

عنوان درس به فارسی: سمینار تحقیق (۲)				
عنوان درس به انگلیسی: Seminar (2)				
دروس پیشنهادی: سمینار ۱	نظری	جبرانی:	نوع واحد:	تعداد واحد: ۱ تعداد ساعات: ۳۲
	عملی			
	نظری	پایه:		
	عملی			
	نظری	الزامی:		
	عملی			
	نظری	اختیاری:		
	عملی			
آموزش تکمیلی عملی دارد ☒ ندارد ☐ مفر علمی ☐ کارگاه ☐ سمینار ☒ آزمایشگاه ☐				

هدف:

آماده کردن دانشجویان برای شناسایی مسائل مرتبط با کتابخانه های دیجیتال، پیاده سازی روش های تحقیق به صورت عملی و تنظیم پروپوزال پایان نامه

اهداف رفتاری:

- شناخت مسائل حوزه کتابخانه های دیجیتال
- توان طراحی پروپوزال پایان نامه
- توان دفاع از پروپوزال تحقیق

سرفصل های اصلی درس:

- شناسایی و تجزیه و تحلیل انتقادی مسائل مربوط به فعالیت های کتابخانه های دیجیتال
- در این درس دانشجو باید ضمن برگزیدن یک موضوع پژوهش در راستای علاقمندی خود در کتابخانه های دیجیتال، لازم است "پیشنهاد اولیه" را برای انجام تحقیق آماده کند.
- دانشجو موظف است با توجه به پیشنهاد آماده شده، برای این درس اقدام به تهیه یک گزارش علمی نموده و آن را در کلاس درس ارائه کند و در معرض نقد و نظر سایرین قرار دهد.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهایی	پروژه
√	√	آزمون های نوشتاری √ عملکردی √	√

منابع:

با توجه به این که هدف از این درس، اجرای عملی آموخته‌های دانشجویان در خصوص انجام تحقیقات حوزه کتابخانه‌ها به صورت عمومی است، منابع این درس نیز با توجه به موضوع‌های مختلف تحقیقات دانشجویان متفاوت و متنوع خواهد بود. برخی منابع پیشنهادی عبارتند از:

۱. پریخ، مهري؛ فتاحی، رحمت الله. (۱۳۸۴). راهنمای نگارش مرور نوشتار و پیشینه پژوهش در حوزه‌های علوم انسانی و اجتماعی. تهران: نشر کتابدار.
۲. تهوری، زهرا. (۱۳۹۰). راهنمای نگارش پایان‌نامه. تهران: نشر کتابدار.
۳. سیف، علی اکبر. (۱۳۷۸). روش تهیه پژوهشنامه در روانشناسی و علوم تربیتی. تهران: نشر دوران.
۴. شعبانی، احمد. (۱۳۸۸). سمینار تحقیق و پیشنهادیه نویسی در کتابداری و اطلاع‌رسانی. تهران: چاپار.

عنوان درس به فارسی: آمار در علم اطلاعات و دانش شناسی				
عنوان درس به انگلیسی: Statistics in Knowledge and Information Science				
درس پیشنهادی: -	نظری	جبرانی:	نوع واحد:	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعات: ۴۸
	عملی			
	نظری			
	عملی			
	نظری	الزامی:		
	عملی	اختیاری:		
	نظری			
	عملی			
آموزش تکمیلی عملی دارد ☒ ندارد ☐				
☐ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ سمینار ☐ آزمایشگاه				

هدف:

آشنایی با روش‌های آماری و کاربرد آن در حوزه کتابخانه‌های دیجیتال

اهداف رفتاری:

- توان انجام کارهای آمار توصیفی
- توان انجام آزمون‌های آماری
- توان تحلیل داده‌های آماری

سرفصل‌های اصلی درس:

- تعریف مفاهیم آمار
- آمار توصیفی
 - نمایش وضعیت موجود
 - شاخص‌های گرایش مرکزی
 - شاخص‌های پراکنندگی
- آمار استنباطی
- آزمون‌های آماری
 - آزمون‌های رابطه
 - آزمون‌های تفاوت

- تکنیک های خوشه بندی
- تکنیک های پیش بینی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهایی	پروژه
√	√	آزمون های نوشتاری √	
		عملکردی √	

منابع:

۱. هويدا، عليرضا؛ بهزادی، رزينا. (۱۳۸۷). کاربرد آمار در پژوهش های کتابداری و اطلاع رسانی با استفاده از نرم افزار اس پی اس اس. تهران: کتابدار.
۲. واگان، لیون. (۱۳۸۴). روش های آماری برای متخصصان کتابداری و اطلاع رسانی: رویکردی کاربردی و ساده برای درك، استفاده و تفسیر علم آمار. مترجم کیوان کوشا، محمدرضا قانع. تهران: چاپار.
۳. والپول، رونالد. (۱۳۸۶). مقدمه ای بر احتمالات و آمار کاربردی. ترجمه میربهادرقلی آریانزاد، محمد ذهیون. تهران: دانشگاه علم و صنعت ایران. (فصل ۱ تا ۵).
4. Ahsanullah, Mohammad. (2008). *Applied statistical science research*. New York: Nova Science Publishers.
5. *Applied statistical science*. (1996). Commack, N.Y.: Nova Science Publishers.
6. Arbia, Giuseppe. (2006). *spatial econometrics: statistical foundations and applications to regional convergence*. Berlin; New York: Springer. (Section 4-6).
7. MacNeill, Ian B.; Umphrey, Gary J. (1987). *Applied probability, stochastic processes, and sampling theory*. Dordrecht; Boston: D. Reidel; Norwell, MA U. S. A.: Sold and distributed in the U.S.A. and Canada by Kluwer Academic Publishers.
8. Rissanen, Jorma (2007). *Information and Complexity in Statistical Modeling*.- New Mexico: Springer.

عنوان درس به فارسی: اشتراک منابع در محیط دیجیتال				
عنوان درس به انگلیسی: Resource Sharing in Digital Environment				
دروس پیشنهادی: -	نظری	جبرانی:	نوع واحد:	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعات: ۳۲
	عملی			
	نظری	پایه:		
	عملی	الزامی:		
	نظری			
	عملی	اختیاری:		
	نظری			
	عملی			

آزمایشگاه سمینار کارگاه سفر علمی
 ندارد آموزش تکمیلی عملی دارد

هدف:

آشنایی با تعاریف، ابعاد، مفاهیم و شیوه های اشتراک منابع در محیط دیجیتال

اهداف رفتاری:

- فلسفه اشتراک منابع
- امکانات اشتراک منابع در محیط دیجیتال
- هزینه - فایده اشتراک منابع
- مفهوم شبکه سازی در اشتراک منابع دیجیتال
- ائتلاف های اشتراک منابع دیجیتال
- زیرساخت های فنی اشتراک منابع دیجیتال
- زیرساخت های انسانی اشتراک منابع دیجیتال
- سیستم ها و نرم افزارهای اشتراک منابع دیجیتال
- ملاحظات حقوقی اشتراک منابع
- نمونه های موفق اشتراک منابع دیجیتال

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون های نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
	آزمون های نوشتاری ✓	✓	✓
	عملکردی		

منابع:

1. Alberta Public Library Board. (2009). Provincial Resource Sharing Network policy. Available at: <http://www.melboard.com/images/prsnp.pdf>.
2. The Rethinking Resource Sharing. (2009). The Rethinking Resource Sharing Initiative Inspiring Libraries. Empowering People.
3. Guide to Centres of International Document Delivery, compiled and edited by Margaret Barwick and Pauline Connolly. Boston Spa, IFLA Office for International Lending, 1996. 5th Ed. ISBN 01712321454.
4. Guide to Centres of International Lending, compiled and edited by Margaret Barwick and Pauline Connolly. Boston Spa, IFLA Office for International Lending, 1995. 5th Ed. ISBN 0712321128.
5. IFLA Fax Guidelines, IFLA Office for International Lending, 1995. Leaflet available from IFLA Office for International Lending, also available on IFLANET at <http://www.ifla.org/VI/2/p3/g-fax.htm>
6. IFLA Guidelines for Email Requests, IFLA Office for International Lending, 2000. Leaflet available from IFLA Office for International Lending, also available on IFLANET at <http://www.ifla.org/VI/2/p3/gill.htm>.
7. IFLA International Loan/Photocopy Request Form, available for purchase from British Library Document Supply Centre in packs of 100. Order forms and further information available from IFLA Office for International Lending, or on IFLANET at <http://www.ifla.org/VI/2/intro.htm>. A web image of the request form is also available at this location.
8. IFLA Multilingual List of ILL Response Codes, IFLA Office for International Lending, 2000. Leaflet available from IFLA Office for International Lending, also available on IFLANET at <http://www.ifla.org/VI/2/p3/rcodes.htm>
9. IFLA Position Statement on Copyright in the Digital Environment. A copy of the statement is available from IFLA Office for International Lending, or on IFLANET at <http://www.ifla.org/V/press/copydig.htm>.
10. IFLA Voucher Scheme. Further details about this payment system are available from IFLA Office for International Lending or on IFLANET at <http://www.ifla.org/VI/2/p1/vouchers.htm>
11. Model National Interlibrary Loan Code, IFLA Office for International Lending and IFLA Section on

عنوان درس به فارسی: مجموعه گستری در کتابخانه های دیجیتال				
عنوان درس به انگلیسی:				
Collection development in digital libraries				
دروس پیشنهادی: مبانی کتابخانه های دیجیتال	نظری	جبرانی:	نوع واحد:	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعات: ۳۲
	عملی			
	نظری	یاد:		
	عملی			
	نظری	الزامی:		
	عملی			
	نظری	اختیاری:		
	عملی			
<p>آموزش تکمیلی عملی دارد ☐ ندارد ☒</p> <p>سفر علمی ☐ کارگاه ☒ سمینار ☒ آزمایشگاه ☐</p>				

هدف:

شناخت مفاهیم بنیادی و کاربردی و کسب دانش در زمینه اصول، نظریه ها و روشهای مجموعه سازی در کتابخانه های دیجیتال

اهداف رفتاری:

- کسب دانش در زمینه مجموعه سازی دیجیتال
- توان تبیین اهداف و راهبردهای مجموعه سازی منابع دیجیتال
- کسب توان به کارگیری استانداردهای مجموعه سازی منابع دیجیتال
- شناخت چالش های مجموعه سازی منابع دیجیتال
- توانایی مجموعه سازی منابع دیجیتال
- توانایی ارزیابی فعالیت های مجموعه سازی منابع دیجیتال

سرفصل های اصلی درس:

- مفاهیم اولیه و سیر تاریخی مجموعه سازی منابع دیجیتال
- چرخه حیات اشیای دیجیتال در کتابخانه های دیجیتال
- نیازسنجی برای مجموعه سازی کتابخانه های دیجیتال

- تولید محتوای دیجیتالی و راهبردهای مجموعه سازی دیجیتالی
- قالب‌ها و استانداردهای دیجیتالی سازی
- شناخت سازمانهای تولید کننده منابع دیجیتالی (ناشران، کارگزاران)
- معیارها و شاخصهای انتخاب و ارزیابی منابع دیجیتالی
- مجموعه گستره‌ی ائتلافی
- استانداردهای تولید محتوا دیجیتالی
- چالش‌های مجموعه‌سازی منابع دیجیتالی
- مسائل حقوقی در کتابخانه‌های دیجیتالی
- اقتصاد مجموعه‌سازی دیجیتالی
- نمونه‌های موفق مجموعه سازی منابع دیجیتالی
- روش‌های ارزیابی مجموعه‌سازی منابع دیجیتالی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی	پروژه
√	√	آزمون‌های نوشتاری √	√
		عملکردی	

منابع:

۱. صمیعی، میترا (۱۳۸۳). "مدیریت مجموعه منابع الکترونیکی". فصلنامه کتاب، ۵۹، (پاییز): ۷۰-۸۷.
7. Campbell, L. E. (2009). Understanding PREMIS. United States: Library of congress Network Development, Mark Standards Office.
8. Gatenby, P. (2004). Collecting and managing web resources for long-term access: web harvesting and guidelines to support preservation. Retrieved 20 April 2008 from <http://archive.ifla.org/IV/ifla70/papers/026e-Gatenby.pdf>
9. Group, R. L. (2002). Trusted digital repository: attributes and responsibilities. Retrieved from <http://www.oclc.org/research/activities/past/rlg/trustedrep/repositories.pdf>
10. Howard, R. (2008). Networking for digital preservation: current practice in 15 National Libraries. Library Resources & Technical Services, 52(4), 275-277.
11. International Standard Organization (2005). Information processing systems – Open System Interconnection – Basic Reference Model –part 2: security architecture, ISO 7498-2. England: British Standards Institution
12. International Standard Organization (2005). Information technology – security

technology_code of practice for information security management, ISO/IEC 17799. Switzerland: ISO.

13. International Standard Organization (2005). Long-term preservation of electronic document-based information, ISO/TR 18492. Switzerland: ISO.
14. International Standard Organization (2007). "space Data and information transfer systems- open Archival Information System-reference model", ISO 14721, first edition, 2003 .Retrieved from <http://ssdoo.gsfc.nasa.gov/nost/wwwclassic/>

عنوان درس به فارسی: سازماندهی منابع دیجیتالی				
عنوان درس به انگلیسی: Digital resources organization:				
دروس پیشنهادی: مبانی کتابخانه‌های دیجیتالی	نظری	جبرانی:	نوع واحد:	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعات: ۴۸
	عملی			
	نظری	پایه:		
	عملی	الزامی:		
	نظری			
	عملی	اختیاری:		
	نظری			
	عملی			
<p>آموزش تکمیلی عملی دارد ☒ ندارد ☐</p> <p>مفر علمی ☐ کارگاه ☒ سیمار ☐ آزمایشگاه ☐</p>				

هدف:

کسب مهارت در سازماندهی منابع دیجیتالی

اهداف رفتاری:

- توانایی شناسایی روش‌های مناسب سازماندهی منابع دیجیتالی
- توانایی تشخیص و به کارگیری ابزارهای سازماندهی منابع دیجیتالی
- توانایی سازماندهی عملی منابع دیجیتالی

سرفصل‌های اصلی درس:

- روشهای موجود برای سازماندهی منابع دیجیتالی
- استانداردهای فراداده ای (منابع متنی نظیر مارک، دابلین کور، مودس و متس، منابع چندرسانه‌ای نظیر میکس، ای.ای.دی.)
- قواعد توصیف و دسترسی به منبع (آر.دی.ای.)
- الگوهای سازماندهی اطلاعات^۱

^۱ الگوهای معرفی شده در زمان تدوین طرح درس الگوهای مطرح سازماندهی اطلاعات هستند و به مرور زمان می‌بایست محورهای روزآمد شوند.

- الگوی مفهومی ملزومات کارکردی پیشینه های کتابشناختی (اف. آربی. آر).
- الگوی مفهومی ملزومات کارکردی داده‌های مستند (فراد)
- الگوی مفهومی ملزومات کارکردی داده‌های مستند موضوعی (فرساد)
- کاربرد نظام‌های رده‌بندی در کتابخانه‌های دیجیتالی
- ابزارها و رویکردهای سازماندهی موضوعی (سرعنوان‌های موضوعی، اصطلاحنامه‌ها، هستی‌شناسی‌ها، تاکسونومی، فولکسونومی و...)
- شیوه‌های عملی سازماندهی منابع دیجیتالی
- نرم افزارهای سازماندهی منابع دیجیتال

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهایی	پروژه
√	√	آزمون های نوشتاری √	√
		عملکردی √	

منابع:

۱. احمدی، نیکو؛ و دیگران (۱۳۸۸). *استانداردهای ابر داده‌ای (علیرضا نوروزی، ویراستار)*. تهران: نشر چاپار.
۲. تعاونی، شیرین (خالقی) (۱۳۹۱). "استانداردها و اصول تشکیل مجموعه برای کتابخانه‌های دیجیتال: به انضمام استاندارد کدگذاری و انتقال فراداده‌ها (متس)". تهران: کتابدار.
۳. حاجی‌زین‌العابدینی، محسن. ((فهرست‌نویسی منابع اینترنتی)). در: *مجموعه مقالات انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران*. جلد اول ۱۳۷۹-۱۳۸۱. تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران؛ انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران، ۱۳۸۴. ص. ۷۹-۱۱۰
۴. علیپور حافظی، مهدی (۱۳۹۰). "کتابخانه‌های دیجیتال: مبادله اطلاعات". تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)، مرکز تحقیق و توسعه علوم انسانی.
۵. فتاحی، رحمت‌الله؛ طاهری، مهدی (۱۳۸۸). *فهرست‌نویسی رایانه‌ای: مفاهیم، شیوه‌ها، و کاربرد نرم افزارهای رایانه‌ای در سازماندهی اطلاعات*. با همکاری فرشته ناقدی احمدی. تهران: کتابدار.
۶. فرج‌پهلوی، عبدالحسین؛ کوکی، مرتضی؛ فتاحی، رحمت‌الله؛ حاجی‌زین‌العابدینی، محسن. ((ملزومات کارکردی داده‌های مستند (فراد): الگوی مفهومی رابطه موجودیت مستندات در پیشینه‌های کتابشناختی)). فصلنامه علمی-پژوهشی کتابداری و اطلاع‌رسانی سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی. جلد ۱۳، شماره ۴، زمستان ۱۳۸۹، شماره پیاپی ۵۲. ص. ۲۳۲-۲۶۰.

۷. مرادی، خدیجه. (بررسی عناصر توصیفی موجود در پیشینه های کتابشناختی کتابخانه های دیجیتال ایران بر اساس قواعد آر.دی.ای. و ارائه الگوی پیشنهادی برای به کارگیری این قواعد)) پایان نامه کارشناسی ارشد. استاد راهنما: دکتر حمید دلیلی. استاد مشاور: محسن حاجی زین العابدینی. دانشگاه پیام نور مشهد.
۸. مرادی، خدیجه؛ حاجی زین العابدینی، محسن. «تغییر قواعد فهرست نویسی: استاندارد توصیف و دسترسی به منابع (RDA) جایگزین قواعد فهرست نویسی انگلو امریکن». فصلنامه علمی - پژوهشی کتابداری و اطلاع رسانی سازمان کتابخانه ها، موزه ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی. ج. ۱۴، ش. ۱، بهار ۱۳۹۰؛ شماره مسلسل ۵۳.
۹. نادى راوندی، سمیه. (مقایسه عناصر فراداده ای به کار گرفته شده در کتابخانه های دیجیتال ایران با استاندارد دابلین کور)) پایان نامه کارشناسی ارشد. استاد راهنما: محسن حاجی زین العابدینی. استاد مشاور: دکتر گوهری. دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی ایران، دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی
۱۰. هیتز، دیوید (۱۳۸۵). *ابرداده برای مدیریت و بازیابی اطلاعات* (علیرضا سعادت علیجانی و فاطمه ذاکری فرد، مترجمان). تهران: نشر چاپار.

11. Lynch, C., & Garcia-Molina, H. (1995, August 22). *Interoperability, scaling, and the digital libraries research agenda: A report*. Paper presented at the IITA Digital Libraries Workshop, Retrieved July 15, 2010, from <http://www.diglib.stanford.edu/diglib/pub/reports/iita-dlw/main.html>
12. Maxwell, R. L. (2008). *FRBR: a guide for the perplexed*. Chicago: American library association
13. Oliver, C. (2010). *Introduction RDA: a guide to the basics*. Chicago: American Library Association. Retrieved December 26, 2010, from: www.alastore.ala.org/pdf/978038998908_excerpt.pdf.

عنوان درس به فارسی: حقوق مالکیت فکری				
عنوان درس به انگلیسی: Intellectual Property Law				
دروس پیشیاز: -	نظری	جبرانی:	نوع واحد:	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعات: ۳۲
	عملی			
	نظری	پایه:		
	عملی			
	نظری	الزامی		
	عملی			
	نظری	اختیاری:		
	عملی			
آموزش تکمیلی عملی دارد ☐ ندارد ☒ سرف علمی ☐ کارگاه ☐ سمینار ☒ آزمایشگاه ☐				

هدف:

تبیین مفهوم حقوق مالکیت فکری در کتابخانه های دیجیتال

اهداف رفتاری:

- آشنایی با قوانین و مقررات داخلی و کنوانسیونها و عهدنامه‌های بین المللی ناظر بر مالکیت فکری؛
- تبیین ارتباط بین فرآیند دیجیتالی کردن کتابخانه ها و به طور کلی کتابخانه‌های دیجیتالی و حقوق مالکیت فکری؛
- شناخت راهکارهای قانونی و قراردادی ناظر بر استفاده مجاز و قانونی از آثار مولفین؛
- آشنایی با ضمانت اجراهای حقوقی و کیفری عدم رعایت حقوق مالکیت فکری.

سرفصل های اصلی درس:

- مفهوم، ماهیت و تحولات مالکیت فکری؛
- مبانی فلسفی، اخلاقی، فقهی و حقوقی مالکیت فکری؛
- حقوق ناشی از مالکیت آثار فکری،
- جایگاه مالکیت فکری در سیستم حقوقی ایران؛
- کنوانسیونها و عهدنامه‌های بین المللی ناظر بر حمایت از مالکیت فکری؛
- حقوق مالکیت فکری در مجموعه سازی کتابخانه دیجیتالی؛
- حقوق مالکیت فکری در سازماندهی منابع دیجیتالی؛
- حقوق مالکیت فکری در خدمات کتابخانه دیجیتالی؛

- حقوق مالکیت فکری در منابع دسترسی آزاد؛
- راهکارهای قانونی و قراردادی ناظر بر استفاده مجاز از آثار مولفین، هنرمندان و صنعتگران؛
- طرق حمایت از پدیدآورندگان آثار فکری (ضمانت اجراهای حقوقی و کیفری عدم رعایت حقوق مالکیت فکری).

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهایی	پروژه
√	√	آزمون های نوشتاری √	
		عملکردی	

منابع:

1. آرمز، ویلیام وای (۱۳۸۱). کتابخانه‌های دیجیتال. ترجمه فرزانه شکوری و دیگران. تهران: نشر چاپار و فو.
2. پولانزاس، نیکوس آر: **طبیعت اشیاء و حقوق**، ترجمه نجاد علی الماسی، چاپ اول نشر دادگستر، تهران، ۱۳۷۷.
3. حکمت نیا، محمود: **مبانی مالکیت فکری**، چاپ دوم، سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، تهران، ۱۳۸۶.
4. رضایی شریف آبادی، سعید (۱۳۷۶). مالکیت معنوی در عصر الکترونیک. فصلنامه کتاب، دوره هشتم، ۳ (پاییز)، ص ۲۵-۱۸. زیدو رست، شارل: **تاریخ عقاید اقتصادی**، جلد اول، ترجمه کریم سنجابی، انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۷۰.
5. لایقی، غلام رضا: **حق طبع و نشر در کشورهای اسلامی**، خانه کتاب، تهران، ۱۳۸۱.
6. لایقی، غلام رضا: **کپی رایت در کشورهای پیشرفته صنعتی**، خانه کتاب، تهران، ۱۳۸۱.
7. ویژه‌نامه حق مولف کتاب ماه کلیات، شماره ۱۳۵، اسفند ۱۳۸۷.
8. Cornish W.R: **Intellectual Property**, Third edition, London, Sweet and Maxwell 1996.
9. Cotter Tomas F: **Pragmatism and the Droit Moral**, North Carolina Law Review, 1997.
10. Davies, G: **Copy right and the Public Interest**, London, Sweet and Maxwell 2002.
11. Lonel Bently, Brad, shermen: **Intellectual Property Law**, Oxford University Press, Oxford, 2004.
12. Palmer, Tom, G: **Are Patents and Copyrights morally justified?** Hurvard Jurnal of Law and Public Policy, No 3, summer 1990.
13. Sterling, J.A.L: **World Copyright Law**, Second Edition, London, Sweet and Maxwell 2002.

عنوان درس به فارسی: معماری کتابخانه‌های دیجیتالی				
عنوان درس به انگلیسی: Digital libraries Architecture				
دروس پیشنهادی: مبانی کتابخانه‌های دیجیتالی	نظری	جبرانی:	نوع واحد:	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعات: ۴۸
	عملی			
	نظری	پایه:		
	عملی			
	نظری	الزامی:		
	عملی			
	نظری	اختیاری:		
	عملی			
<p>آموزش تکمیلی عملی دارد ☒ ندارد ☐</p> <p>سفر علمی ☒ کارگاه ☒ سمینار ☐ آزمایشگاه ☐</p>				

هدف:

کسب مهارت عملی معماری کتابخانه‌های دیجیتالی

اهداف رفتاری:

- شناخت مبانی نظری معماری کتابخانه‌های دیجیتالی
- شناخت و به کارگیری مفاهیم عملیاتی در حوزه معماری کتابخانه‌های دیجیتالی
- توانایی ارزیابی معماری کتابخانه‌های دیجیتالی

سرفصل‌های اصلی درس:

- مفهوم و مبانی معماری در نظام‌های نرم افزاری
- تعاریف و کاربردهای معماری در کتابخانه‌های دیجیتالی
- اهمیت و ضرورت معماری در کتابخانه‌های دیجیتالی
- ابعاد معماری در کتابخانه‌های دیجیتالی
 - محتوایی
 - نرم‌افزار و پایگاه داده
 - سخت افزار و زیرساخت
- گونه‌های معماری به کار رفته در طراحی کتابخانه‌های دیجیتالی

- معماری سرویس دهنده
- معماری سرویس دهنده فایل
- معماری سرویس دهنده/ سرویس گیرنده
- معمادی دولایه
- معماری سه لایه
- معماری توزیع شده (پردازش ابری، گرید، ...)

- الگوهای اجرایی معماری کتابخانه‌های دیجیتال

- معماری هاروست
- معماری سارا (جستجوی توزیع یافته....)
- معماری بوگن
- معماری سیستم داینست

- ارزیابی معماری کتابخانه‌های دیجیتال

- نمونه‌های موفق معماری کتابخانه‌های دیجیتال

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهایی	پروژه
√	√	آزمون های نوشتاری √	√
		عملکردی √	

منابع:

۱. تعاونی، شیرین (خالقی) (۱۳۹۱). "استانداردها و اصول تشکیل مجموعه برای کتابخانه‌های دیجیتال: به انضمام استاندارد کد گذاری و انتقال فراداده‌ها (متس)". تهران: کتابدار.
۲. طاهری، مهدی (۱۳۸۷ب). طراحی یک کتابخانه دیجیتال استاندارد. در مجموعه مقالات نخستین همایش تخصصی کتابخانه دیجیتال، دی ماه ۱۳۸۷. به کوشش شرکت پارس آذرخش. تهران: سیزان.
۳. علیپور حافظی، مهدی (۱۳۹۰). "کتابخانه‌های دیجیتال: مبادله اطلاعات". تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)، مرکز تحقیق و توسعه علوم انسانی.

۴. نبوی، فاطمه (۱۳۸۴). کتابخانه دیجیتال: مبانی نظری، محتوا، ساختار، سازماندهی، استانداردها و هزینه‌ها (همراه با نگاهی به برخی کتابخانه‌های دیجیتالی خارجی و داخلی). با راهنمایی و همکاری رحمت‌الله فتاحی. مشهد: سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها، و مرکز اسناد آستان قدس رضوی

۵. طاهری، مهدی (۱۳۸۷ب). طراحی یک کتابخانه دیجیتال استاندارد. در مجموعه مقالات نخستین همایش تخصصی کتابخانه دیجیتالی، دی ماه ۱۳۸۷. به کوشش شرکت پارس آذرخش. تهران: سبزان

6. Badhusha, K. Nazeer (2011). "Digital Library Architecture". New Delhi: Ane Books India.
7. Park, Jung-Ran (2011). Metadata application in digital repositories and libraries : tools, systems, and architecture. [S.l.]: Chandos Publishing Ltd.
8. Venkatarama Reddy, C.S. (2011). "Design, architecture and development of digital library : Greenstone software". Saarbrücken, Germany: LAP Lambert Academic Publish.

عنوان درس به فارسی: نظام مدیریت محتوا				
عنوان درس به انگلیسی: Content Management System (CMS)				
دروس پیشنهادی: -	نظری	جبرانی:	نوع واحد:	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعات: ۴۸
	عملی			
	نظری	پایه:		
	عملی			
	نظری	الزامی		
	عملی			
	نظری	اختیاری:		
عملی				
☐ آموزش تکمیلی عملی دارد ☐ ندارد ☐ سمنار ☐ کارگاه ☐ مقرر علمی ☐ آزمایشگاه				

اهداف:

- کسب مهارت در خصوص سیستم مدیریت محتوا

اهداف رفتاری:

- توان ساخت و مدیریت سیستم مدیریت محتوا

سرفصل های اصلی درس:

- چستی محتوا

○ تعریف دیتا، اطلاعات و محتوا

○ تعریف قالب اطلاعات

○ تعریف ساختار داده ها

- چستی مدیریت محتوا

○ تعریف مفهوم مدیریت محتوا

○ تعریف سیستم یکپارچه مدیریت محتوا

○ مزایای یکپارچگی CMS

○ پیش نیازها و کاربردهای انواع CMS

- کاربرد XML در سیستم های مدیریت محتوا

○ تعریف XML

- تعریف DTD
- کاربرد XML در سیستم های مدیریت محتوا
- طراحی سیستم های CMS
 - اجزای CMS
 - چگونه CMS را در سازمان ها اجرایی کنیم
 - نیازمندی های عملیاتی CMS
 - انتخاب نرم افزار و سخت افزار های مورد نیاز
 - طراحی ساختار دسترسی کاربران به اطلاعات
 - طراحی work flow عملیاتی در CMS
- تولید و انتشار اطلاعات در CMS
 - ساخت عملی سیستم CMS
 - پردازش محتوا
 - ساخت سیستم های انتشار محتوا
 - کاربرد XML در انتشار محتوا

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهایی	پروژه
√	√	آزمون های نوشتاری √	√
		عملکردی	

منابع:

- Boiko, Bob. (2001). Content Management Bible. ISBN: 076454862X
- Addey, Davis; Ellis, James; Suh, Phil and Theimecke, David. (2002). Content Management systems (Tools of the trade)
- Rosenblatt, William, Trippe, William and Mooney, Stephen. (2001). Digital rights management: Bussiness and technology.

عنوان درس به فارسی: حفاظت منابع دیجیتال				
عنوان درس به انگلیسی: Digital Preservation				
دروس پیشنهادی: ۱	نظری	جبرانی:	نوع واحد:	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعات: ۴۸
	عملی			
	نظری	پایه:		
	عملی			
	نظری	الزامی:		
	عملی			
	نظری	اختیاری:		
	عملی			
<p>آموزش تکمیلی عملی دارد ☒ ندارد ☐</p> <p>سفر علمی ☐ کارگاه ☒ سمینار ☒ آزمایشگاه ☐</p>				

هدف:

کسب مهارت در حفاظت منابع دیجیتال

اهداف رفتاری:

- شناخت ماهیت منابع دیجیتال
- شناخت روش های حفاظت منابع دیجیتال
- شناخت و بکارگیری ابزارهای حفاظت منابع دیجیتال
- تدوین سیاست های حفاظت منابع دیجیتال

سرفصل های اصلی درس:

- ماهیت منابع دیجیتال
- آسیب های منابع دیجیتال
- چالش های دسترسی در مقابل مالکیت
- اصول حفاظت از منابع دیجیتال
- روش های حفاظت از منابع دیجیتال
- استانداردهای حفاظت از منابع دیجیتال
- رویکردهای مدیریتی به حفاظت از منابع دیجیتال

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهایی	پروژه
✓	✓	✓ آزمون های نوشتاری	
		عملکردی	

منابع:

۲. شریف، عاطفه (۱۳۸۵). " رویکردهای مدیریتی در حفاظت دیجیتالی ". پژوهشنامه پردازش و مدیریت اطلاعات. دوره ۲۱، شماره ۲ (پاییز): ۱۰۳ - ۱۲۴
۳. صمیعی، میترا؛ رضایی شریف آبادی، سعید (۱۳۸۹). " حفاظت رقمی در کتابخانه های رقمی: مرور راهبردها ". فصلنامه کتاب. شماره ۸۴ (زمستان): ۸۸ - ۱۰۲
۴. صمیعی، میترا؛ خسروی، فریبرز (۱۳۸۹). " بررسی راهبردهای حفاظت رقمی در کتابخانه های ملی عضو کنسرسیوم بین المللی حفاظت اینترنتی ". اطلاع شناسی. سال هفتم، شماره ۲۷ (بهار): ۱۸۲ - ۲۰۰
۵. صمیعی، میترا (۱۳۸۹). بررسی وضعیت حفاظت رقمی کتابخانه های ملی عضو کنسرسیوم بین المللی حفاظت اینترنتی و ارائه الگوی پیشنهادی برای سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران. پایان نامه دکتری. تهران: دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران،
6. Gelaw, Alemneh. Hastings, Samantha & Hartman, Cathy. (2002). A metadata Approach to Preservation of digital resources. Available at: <http://firstmonday.org/htbin/cgiwrap/bin/ojs/index.php/fm/article/view/981/902>.
7. Beagrie, N., & Jones, M. (2008). Preservation management of digital materials: the handbook. Available from <http://www.dpconline.org/graphics/handbook>
8. Day , M.. (2006). Digital preservation: an introduction. Retrieved 28 Sep 2008, from <http://www.ukoin.ac.uk>
9. Digital preservation management (2007). Retrieved 14 Sep 2008, from <http://www.icpsr.umich.edu/dpm/dpm-ng/terminology/preservation.html>.
10. Library of congress. (2007). Formats, evaluation factors, and relationships. Retrieved 10 Feb 2008, from http://www.digitalpreservation.gov/formats/intro/format_eval_rel.html
11. National Library of Australia. (2009). Digital preservation Policy. Retrieved 18 Feb 2009, from <http://www.nla.gov.au/policy/micro.html>

عنوان درس به فارسی: خدمات کتابخانه های دیجیتالی			
عنوان درس به انگلیسی: Digital libraries Services			
دروس پیشنهادی: -	نظری	جبرانی:	نوع واحد: تعداد واحد: ۲ تعداد ساعات: ۴۸
	عملی		
	نظری	پایه:	
	عملی		
	نظری	الزامی:	
	عملی		
	نظری	اختیاری:	
	عملی		
☐ ندارد ☒ آموزش تکمیلی عملی دارد			
☐ آزمایشگاه ☒ سمینار ☒ کارگاه ☐ سفر علمی			

هدف:

کسب دانش کاربردی در زمینه ارائه خدمات اطلاعاتی در کتابخانه های دیجیتال

اهداف رفتاری:

- تبیین جایگاه خدمات تخصصی در چارچوب مأموریتها و هدفهای کتابخانه های دیجیتالی
- توانایی برنامه ریزی و ارائه انواع خدمات در کتابخانه های دیجیتال
- توانایی ارزیابی انواع خدمات تخصصی ارائه شده در کتابخانه های دیجیتالی

سرفصل های اصلی درس:

- گذار از خدمات سنتی به دیجیتال
- مفهوم و انواع خدمات تخصصی در کتابخانه های دیجیتال (خدمات سنتی و نوین)
- کاربرد فناوری های نوین در خدمات دیجیتال
- جامعه کاربران، نیازهای اختصاصی و رفتارهای اطلاعاتی آنان در کتابخانه های دیجیتالی
- یکپارچه سازی خدمات اطلاعاتی در کتابخانه های دیجیتالی
- زیرساختها و نیازمندی های ارائه خدمات در کتابخانه های دیجیتال (آموزش تخصصی کارکنان، گزینش و تامین منابع و پایگاههای تخصصی، اتخاذ رویکرد تخصصی...)
- تعامل با کاربران و مشاوره اطلاعاتی (انواع، رویکردها، مهارتها و روشها)
- بازاریابی خدمات اطلاعاتی
- برنامه ریزی ارائه انواع خدمات دیجیتالی
- نمونه های موفق خدمات دیجیتالی
- ارزیابی و بهبود خدمات اطلاعاتی در کتابخانه های دیجیتالی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های تهبایی	پروژه
√	√	آزمون های نوشتاری √	
		عملکردی	

منابع:

۱. پارس آذرخش (۱۳۸۷). خدمات کتابخانه‌های دیجیتالی. مجموعه مقالات اولین همایش کتابخانه‌های دیجیتالی. تهران: پارس آذرخش.
۲. داورپناه، محمدرضا (۱۳۸۱). موانع زیر ساختی بهره‌گیری از فناوری اطلاعات در کتابخانه‌های دانشگاهی ایران. فصلنامه کتابداری و اطلاع‌رسانی، ۵ (۲) (تابستان)، ۱-۲۳.
۳. علیپورحافظی، مهدی (۱۳۸۰). کتابخانه‌های مجازی: سرویس‌ها و خدمات. در مجموعه مقالات همایش نقش فناوری اطلاعات در اشتغال. تهران شورای عالی اطلاع‌رسانی، سازمان اشتغال فارغ‌التحصیلان، ص ۴۰۱-۴۰۹.
۴. علیپورحافظی، مهدی؛ نوروزی، یعقوب (۱۳۸۲). خدمات مرجع از راه دور در کتابخانه‌های دیجیتالی. فصلنامه کتاب، ۱۴ (۱) (بهار)، ۸۷-۹۶.
۵. نوروزی، علیرضا و ولایتی، خالد. (۱۳۸۸). مشاوره اطلاعاتی: اصول، روشها و فنون. تهران: چاپار، ۱۳۸۸.
۶. نوروزی، یعقوب (۱۳۸۹). "بررسی خدمات کتابخانه‌های دیجیتالی ایران و جهان: معرفی خدمات پیشنهادی برای کتابخانه‌های دیجیتالی ایران" فصلنامه علمی و پژوهشی تحقیقات کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاهی، دوره ۴۴، شماره ۵۳ (پاییز).
۷. نوروزی، یعقوب (۱۳۹۰). "محورهای توسعه کتابخانه‌های دیجیتالی". فصلنامه علمی و پژوهشی تحقیقات کتابخانه‌های عمومی، دوره ۱۷، شماره ۱ (بهار).
۸. نوروزی، یعقوب. (۱۳۸۳). "شاخص‌های ارزیابی کتابخانه‌های دیجیتالی". اطلاع‌سناسی، دوره اول، ۳ (بهار): ۷۳-۹۲.
۹. نوروزی، یعقوب (۱۳۹۰). "درآمدی بر ارزیابی کتابخانه‌های دیجیتالی: چارچوب نظری". فصلنامه علمی و پژوهشی مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات، دوره ۲۲، شماره ۴، (زمستان): ۶-۲۴.
۱۰. یکپارچه‌سازی خدمات کتابخانه‌های دیجیتال (۱۳۹۱). ترجمه مهدی علیپورحافظی، یعقوب نوروزی و حمیدرضا رادفر. تهران: پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات.

11. Alzamil, Mansour A. (2002). Perception of Internet use as academic library services' deliver medium for Web-based courses. Doctoral thesis, the Florida State University.

12. Choudhury, S. (2009?). Integration of Digital Library Services. Retrieved January. 13, 2010, from

<http://www.library.jhu.edu/departments/librarydean/integration.html>

13. Choudhury, S.; et. al. (2002). A Framework for Evaluating Digital Library Services. *D-lib Magazine*, 8(7/8). Retrieved October 4, 2009, from <http://www.dlib.org/dlib/july02/choudhury/07choudhury.html>

14. Cloughley, K. (2004). Digital reference services: how to do library based-services compare with the expert services? *Library review*, 53(1), 17-23.
15. Dorward, J.; Reinke, D.; Recker, M. (2002). An evaluation model for a digital library services tool. *International Conference on Digital Libraries archive, Proceedings of the 2nd ACM/IEEE-CS joint conference on Digital libraries*, Portland, Oregon, USA. Pp. 322-333.
16. Henley, C. (2004). Digital reference services for young library users: a cooperation of four services'. *Library review*, 53 (1), 30-36.
17. Jeevan, V.K.J. (2004). Digital library development: identifying sources of content for developing countries with special reference to India. *The International Information & Library Review*, 36, 185-197.
18. Jeng, J. (2005). Usability assessment of academic digital libraries: Effectiveness, Efficiency, Satisfaction, and Learn ability. *Libri*, 55, 96-121.
19. Kumar Sonker, S.; Mahawar, K.L. (2005). Digital Library: Processes, Services, Challenges and Opportunities. Retrieved January, 20, 2008, from www.drta.isibang.ac.in:8080/xmlui/bitstream/.../p78_sharad-sonker.pdf
20. Pomerantz, J. 2008. Digital (Library Services) and (Digital Library) Services. *Journal of Digital Information*, 9(2). Retrieved January, 14, 2010, from <http://journals.tdl.org/jodi/article/view/227/210>
21. Saracevic , T. 2001. Services in digital libraries: Following functions? Following new capabilities? *Rutgers University*. Retrieved January, 14, 2010, from <http://comminfo.rutgers.edu/~tefko/Courses/553/ Lectures-current/DLib%20services.ppt>
22. Saracevic, T. (2004), "Evaluation of digital libraries: an overview", Retrieved October, 10, 2009 2008, from www.scils.rutgers.edu/tefko/DL_evaluation_Delos.pdf
23. *Sheridan Libraries* (2009). **Virtual Library and Information Services**. Retrieved January, 30, 2010, from <http://www.library.jhu.edu/elp/virtlib.html>
24. Schnell, E.H. (1995). The anatomy of a World Web library service. The BONES demonstration project. *Bulletin of the Medical Library Association (BMLA)* Oct 1995; 83(4): 440-445.
25. Witten, I. H.; Bainbridge, D. (2002). How to build a digital library. San Francisco: *Morgan Kaufmann*.
26. Xia, Wei. (2003). Digital library services. Perception and expectation of user communities and library in a New Zealand academic library. [On-Line], Retrieved October, 29, 2010. http://alia.org.au/Publishing_laarl/aarl/34.71_full_text/xia.html/
27. Zheng, S. (2006). Virtual reference services in China: helping the information-poor. *The Electronic Library*, 24(6), 763-773.

عنوان درس به فارسی: رابط کاربری کتابخانه‌های دیجیتالی				
عنوان درس به انگلیسی: Digital libraries User interface				
دروس پیشنهادی: -	نظری	جبرانی:	نوع واحد:	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعات: ۴۸
	عملی			
	نظری	پایه:		
	عملی			
	نظری	الزامی:		
	عملی			
	نظری	اختیاری		
عملی				
<p>آموزش تکمیلی عملی دارد ☒ ندارد ☐</p> <p>سفر علمی ☐ کارگاه ☒ سمینار ☒ آزمایشگاه ☐</p>				

هدف:

آشنایی نظری و عملی با طراحی رابط کاربر در محیط کتابخانه‌های دیجیتال

اهداف رفتاری:

- تبیین مبانی نظری طراحی رابط گرافیکی کاربر (GUI)
- توانایی تبیین معیارهای تخصصی مربوط به طراحی رابط کاربر کتابخانه‌های دیجیتالی
- فراگیری مهارت‌ها و شیوه‌های لازم برای تحلیل، طراحی و پیاده‌سازی محیط رابط گرافیکی کاربر
- توانایی ارزیابی رابط کاربر کتابخانه‌های دیجیتالی.

سرفصل‌های اصلی درس:

- تعامل انسان و رایانه
 - الگوهای تعامل انسان و رایانه
- الگوهای تعامل انسان و رایانه در محیط رابط کاربری کتابخانه دیجیتالی
 - الگوی مفهومی
 - الگوی ذهنی
- قواعد طراحی رابط کاربر
- عوامل موثر بر طراحی رابط کاربر کتابخانه دیجیتالی
 - عوامل انسانی
 - عوامل سیستمی
 - عوامل فناورانه
- نیازمندیهای طراحی رابط کاربر

- روش‌های طراحی رابط کاربر (کاربرمدار و چند وجهی)
- سفارشی‌سازی و شخصی‌سازی رابط کاربر
- طراحی سناریوهای اجرای رابط کاربری
- نرم افزارهای طراحی رابط کاربر گرافیکی
- ارزیابی، بهبود و بازطراحی رابط کاربر کتابخانه دیجیتالی
- نمونه‌های موفق رابط گرافیکی کاربر

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نرم	آزمون های نهایی	پروژه
✓	✓	آزمون های نوشتاری ✓	✓
		عملکردی ✓	

منابع:

۱. جین، ژ.، فاین، س. (۱۳۸۲). "تأثیر رفتار انسانی در طراحی رابط در نظام بازبایی اطلاعات". ترجمه علی مرادمند. فصلنامه کتاب، ۱۴(۲): ۱۲۴-۱۳۲.
۲. زره‌ساز، محمد؛ فتاحی، رحمت‌الله (۱۳۸۵). "ملاحظات اساسی در طراحی رابط کاربر نظام‌های رایانه‌ای و پایگاه‌های اطلاعاتی". فصلنامه مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات، ۱۷ (۲)، تابستان: ۲۵۱-۲۶۸.
۳. نوروزی، یعقوب (۱۳۸۶). "رابط کاربر در محیط نظام‌های بازبایی اطلاعات". اطلاع شناسی، ۴ (۲و۱): ۱۶۳-۱۷۸.
۴. نوروزی، یعقوب (۱۳۹۰). ارائه الگویی برای تعیین میزان اهمیت ویژگی‌های رابط کاربر در کتابخانه‌های دیجیتال ایران. فصلنامه پردازش و مدیریت اطلاعات. (ویژه نامه ذخیره بازبایی و مدیریت اطلاعات)، (زمستان): ۲۱۳-۲۳۶.
۵. نوروزی، یعقوب (۱۳۹۰). "تحلیلی بر کاربرمداری رابط کاربر کتابخانه‌های دیجیتال ایران و ارائه الگوی پیشنهادی". فصلنامه علوم و فناوری اطلاعات، دوره ۲۶، شماره ۳، (بهار).
۶. نوروزی، یعقوب (۱۳۹۱). کتابخانه های دیجیتال: رابط کاربر. در دست چاپ.
۷. یمین فیروز، موسی (۱۳۸۳). "ویژگی‌ها و عناصر تشکیل دهنده رابط کاربر در وب سایت‌ها". فصلنامه مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات، ۱۵ (۴): ۱۵۹-۱۶۸.
8. Bevan, N. (1995). "Human-Computer Interaction Standards". Anzai and Ogawa (Eds), Proceedings of the 6th International Conference on Human Computer Interaction, Yokohama, Japan, July 1995, Elsevier. pp. 885-890.
9. Borgman, C. L. (2002). "Evaluating of Digital Libraries users and interface ", Hungarian Academy of Science. Available at: <http://www.sztaki.hu/conferences/deval/presentations.html> [10 Oct. 2009].
10. Cooper, A.; Reimann, R.; Cronin, D. (2007), the Essentials of interaction design. 1st Edition; Wiley Publishing; ISBN 9780470084113.
11. Dix, A.J., Finlay, J., Abowd, G., Beale, R. (1998). "Human-Computer Interaction". 2nded, Prentice Hall, Englewood Cliffs, NJ, USA.

12. Galitz, W.O. (1997). "*Essential Guide to User Interface Design: An Introduction to GUI Design: Principle and Techniques*". New York: Wiley.
13. Hansen, P. (1998). "*Evaluation of IR User interface - Implications for User Interface Design*". Human IT, No. 2, pp. 28-41.
14. Harri, N.; Norouzi, Y. (2011) "Determining evaluation criteria for digital libraries' user interface: A review". The Electronic Library; Vol. 29, No. 5, pp. 698 – 722.
15. ISO (1999). "ISO 13407 Human centered design process for interactive systems, International Standard Organization".
16. Jeng, J. (2005). "*Usability assessment of academic digital libraries: Effectiveness, Efficiency, Satisfaction, and Learn ability*". Libri, Vol. 55, pp. 96-121.
17. Marchionini, G.; Plaisant, C.; Komlodi, A. (1998). "*Interfaces and tools for the library of congress national digital library program*". Information Processing & Management, Vol. 34, No. 5, pp. 535-555.
18. Marinilli, M. (2005). "*The Theory Behind User Interface Design, Part One*". Available at: <http://www.developer.com/design/article.php/1545991> [23 Jan. 2010].
19. Marinilli, M. (2005). "*The Theory Behind User Interface Design, Part Two*". Available at: <http://www.developer.com/design/article.php/1564681> [23 Jan. 2009].
20. Parker, G. (2001). "*Interaction design process*". In: K. Baumann, B. Thomas. User Interface Design of Electronic Appliances, pp. 29-48. London: Taylor & Francis.
21. Schumaker, D. (2007). "*User Interface Standards*". Smart access. Available at: [http://msdn.microsoft.com/en-us/library/aa217660\(officed.11\).aspx](http://msdn.microsoft.com/en-us/library/aa217660(officed.11).aspx) [23 Jan. 2010]
22. Shneiderman, B. (1998). "*Designing user interface: strategies for effective human-computer interaction*" (3rd Ed.). Reading, MA: Addison Wesley Longman.
23. Stephanidis, C. (Ed.). (2001). "*User Interfaces for all: Concepts, methods, and tools*". Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

عنوان درس به فارسی: تحلیل و طراحی سیستم‌های اطلاعاتی				
عنوان درس به انگلیسی: Information System Analysis and Design				
دروس پیشنهادی: -	نظری	جبرانی:	نوع واحد:	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعات: ۴۸
	عملی			
	نظری	پایه:		
	عملی			
	نظری	الزامی:		
	عملی			
	نظری	اختیاری		
	عملی			
<p>آموزش تکمیلی عملی دارد ☒ ندارد ☐</p> <p>سفر علمی ☐ کارگاه ☐ سمینار ☒ آزمایشگاه ☐</p>				

هدف:

کسب مهارت‌های تجزیه، تحلیل و طراحی سیستم‌های اطلاعاتی

اهداف رفتاری:

- شناخت مفاهیم و ابزارهای پایه در تجزیه و تحلیل سیستم؛
- شناخت سیستم و رویکرد سیستمی و توانایی کاربرد آن؛
- توان کار با نرم‌افزارهای کاربردی در تجزیه و تحلیل سیستم؛
- شناخت روش‌شناسی ساخت سیستم‌های اطلاعاتی؛
- توان تحلیل چرخه حیات سیستم‌های اطلاعاتی؛

سرفصل‌های اصلی درس:

- مفاهیم پایه در تجزیه و تحلیل سیستم
- چرخه حیات سیستم‌های اطلاعاتی
- آشنایی با طراحی سیستم‌های اطلاعاتی بر اساس نیاز کاربر
- تکنیک‌های نیازسنجی
- آشنایی با روش‌شناسی‌های مختلف تجزیه، تحلیل و طراحی سیستم‌های اطلاعاتی
- روش‌شناسی‌های ساخت‌یافته

- روش‌شناسی‌های شیء‌گرا
- روش‌شناسی‌های توسعه سریع² سیستم

- زبان‌های مدل‌سازی (JDEF, UML, ...)
- روش‌شناسی‌های مدیریت پروژه‌های نرم‌افزاری (OPM, RUP, ...)
- مطالعه موردی توسعه یک سیستم اطلاعاتی مرتبط با کتابخانه بر اساس یکی از روش‌شناسی‌های ارائه شده
- کار گروهی در ساخت سیستم‌های اطلاعاتی.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی	پروژه
√	√	آزمون‌های نوشتاری [√]	√
		عملکردی	

منابع:

1. ذاکری، بنول. ۱۳۷۲. روشهای ساخت‌یافته تجزیه و تحلیل و طراحی سیستمهای اطلاعاتی. تهران: سازمان مدیریت صنعتی.
2. Avison, David, and Guy Fitzgerald. 2006. *Information systems development*. 4th ed. London: McGraw-Hill.
3. Wu, Shih Yen, and Margaret S. Wu. 1994. *Systems analysis and design*. New York: West.
4. Rocheleau, Brouce. 2006. *Public management information systems*. Hershey: Idea Group.
5. Holtzblatt, K., Wendell, J. S., & Wood, S. (2005). *Rapid Contextual Design: A how – to guide to key techniques for user-centered design*. Morgan Kaufmann.
6. Jack T. Marchewka, 2006, *Information Technology Project Management : Providing Measurable Organizational Value*. John Wiley & Sons Inc

² Prototyping

عنوان درس به فارسی: وب معنایی				
عنوان درس به انگلیسی: Semantic Web				
دروس پیشنهادی:	نظری	جبرانی:	نوع واحد:	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعات: ۴۸
	عملی			
	نظری	پایه:		
	عملی			
	نظری	الزامی:		
	عملی			
	اختیاری	اختیاری:		
	عملی			
<p>آموزش تکمیلی عملی دارد ☒ ندارد ☐</p> <p>سفر علمی ☐ کارگاه ☐ سمینار ☒ آزمایشگاه ☒</p>				

هدف:

آشنایی با مفاهیم وب معنایی و کارکردهای آن

اهداف رفتاری:

- توان تبیین ساختار وب معنایی
- توان تبیین ساختارهای هستی شناختی وب معنایی
- توان بکارگیری وب معنایی در اطلاع رسانی

سرفصل‌های اصلی درس:

- وب معنایی
- مقدمه ای بر وب معنایی: از وب نحوی به وب معنایی، تعاریف و تاریخچه
- اصول و قواعد وب معنایی
- لایه های وب معنایی
- زبان‌های وب معنایی
- ابزارهای وب معنایی
- نمونه‌های وب معنایی
- تعریف هستی‌شناسی و اجزاء اساسی آن
- کاربردهای هستی‌شناسی

- سطوح هستی‌شناسی
- انواع هستی‌شناسی‌ها
- طراحی و توسعه هستی‌شناسی
- نرم افزارهای ایجاد هستی‌شناسی
- زبان‌ها و ابزارهای فناوری‌های هستی‌شناسی
- ارزیابی هستی‌شناسی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی	پروژه
√	√	آزمون‌های نوشتاری [√]	طراحی هستی‌شناسی با نرم افزار Protege
		عملکردی	

منابع:

۱. شادگار، بیتا و عصاره، علیرضا و هراتیان نژادی، آزاده (۱۳۸۹). وب معنایی، مفاهیم و تکنیک‌ها. تهران: ارمغان.
۲. صنعت جو، اعظم (۱۳۸۴). ضرورت بازنگری در ساختار اصطلاحنامه‌ها. فصلنامه کتاب، ۶۴.
۳. صنعت جو، اعظم و فتحیان، اکرم (۱۳۹۱). روش شناسی طراحی، ساخت و پیاده‌سازی هستی‌شناسی: رویکردها، زبان‌ها و ابزارها. فصلنامه کتابداری و اطلاع‌رسانی آستانقدس رضوی، ۱۵ (۵۷).
۴. صنعت جو، اعظم و فتحیان، اکرم (۱۳۹۰). مقایسه کارآمدی اصطلاحنامه و هستی‌شناسی در بازنمون دانش (طراحی و ساخت نمونه هستی‌شناسی اصفهان). پژوهشنامه کتابداری و اطلاع‌رسانی ۱(۱): ۲۱۹-۲۴۰.
۵. صنعت جو، اعظم و فتحیان، اکرم (۱۳۹۰). مقایسه کارآمدی اصطلاحنامه و هستی‌شناسی در ارزیابی مفاهیم موضوعی (مطالعه موردی اصطلاحنامه اصفهان). پژوهشنامه کتابداری و اطلاع‌رسانی ۱(۲): ۱۳۵-۱۵۶.
6. Antoniou G., van Harmelen F. (2003). "A Semantic Web Primer." The MIT Press. <http://www.csd.uoc.gr/~hy566/SWbook.pdf>
7. Berners-Lee, T. (2002). Weaving the Web. San Francisco: Harper San Francisco.
8. Deborah McGuinness. Ontologies Come of Age (2001). The Semantic Web: Why, What and How, MIT Press.

9. Franz Baader, Ian Horrocks and Ulrike Sattler (2003). Description logics as ontology languages for the semantic web. Lecture Notes in Artificial Intelligence. Springer.
10. Ian Horrocks, Peter F. Patel-Schneider, and Frank van Harmelen (2003). From SHIQ and RDF to OWL: The making of a web ontology language. *Journal of Web Semantics*, 1(1):7.
11. Matthew Horridge. (2004). A Practical Guide To Building OWL Ontologies With The Protégé-OWL Plugin.
<http://home.skku.edu/~samoh/class/sw/ProtegeOWLTutorial.pdf>
12. Mike Uschold and Robert Jasper. (1999). A Framework for Understanding and Classifying Ontology Applications. KRR5-99, Stockholm, Sweden.
13. Tim Berners-Lee, James Hendler and Ora Lassila(2001). The Semantic Web. Scientific American.

عنوان درس به فارسی: رفتار اطلاعاتی در محیط دیجیتالی				
عنوان درس به انگلیسی: Information Behavior in Digital Environment				
دروس پیشیاز: -	نظری	جبرانی:	نوع واحد:	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعات: ۴۸
	عملی			
	نظری	پایه:		
	عملی			
	نظری	الزامی:		
	عملی			
	نظری	اختیاری:		
	عملی			
آموزش تکمیلی عملی دارد ☐ ندارد ☐ مفر علمی ☐ کارگاه ☐ سمینار ☐ آزمایشگاه ☐				

اهداف:

- کسب مهارت در تبیین الگوهای رفتار اطلاعاتی در محیط دیجیتالی

اهداف رفتاری:

- توان تحلیل رفتارهای اطلاعاتی مختلف کاربران در نقش‌ها، بافت‌ها و نظام‌های مختلف از جمله محیط‌های دیجیتالی
- برخورداری و توانایی شناسایی مهارت‌های لازم برای اطلاع‌یابی در محیط‌های دیجیتالی
- توانایی طراحی و ارتقاء محتوا، خدمات و سیستم‌های اطلاعاتی دیجیتالی
- اصلاح و بهبود تفکر انتقادی و مهارت‌های حل مساله مرتبط به اطلاع‌جویی و ارتباطات در محیط دیجیتالی

سرفصل‌های اصلی درس:

- نیاز اطلاعاتی، خواسته اطلاعاتی، رفتار اطلاع‌یابی و رفتار اطلاعاتی
- محیط‌های دیجیتالی: ویژگی‌ها؛ بافت یا زمینه در محیط‌های دیجیتالی؛ بررسی الگوهای ذهنی کاربران کتابخانه‌های دیجیتالی؛ اضافه‌بار شناختی، اضطراب، تناقض‌ها و آسیب‌ها
- تفاوت‌های اطلاع‌یابی در محیط‌های دیجیتالی و سنتی
- فرآیندهای اطلاع‌یابی و رفتار اطلاعاتی از دیدگاه‌های مختلف
- نظریه‌ها و الگوهای رفتار اطلاع‌یابی در محیط‌های دیجیتالی
- رفتار اطلاعاتی در محیط تعاملی دیجیتالی

- ویژگی های کاربران دیجیتالی
- سواد دیجیتالی، یادگیری و رفتار اطلاع یابی
- جستجوی اطلاعات در یافت (زمینه) دیجیتالی
- عوامل مؤثر بر رفتار اطلاعاتی در محیط های دیجیتالی
- طراحی نظام های اطلاعاتی مبتنی بر مبانی رفتار اطلاعاتی
- ارزیابی نظام های اطلاعاتی بر مبنای رفتار اطلاعاتی کاربران

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهایی	پروژه
√	√	آزمون های نوشتاری [√]	
		عملکردی	

منابع:

۱. آرمز، ویلیام (۱۳۸۱). **کتابخانه های دیجیتالی**. مترجم فرزانه شکوری. تهران: نشر قو.
۲. داورپناه، محمدرضا (۱۳۸۱). **جستجوی اطلاعات علمی و پژوهشی در منابع چاپی و الکترونیک**. تهران: دبیزش.
۳. داورپناه، محمدرضا (۱۳۸۶). **ارتباط علمی: نیاز اطلاعاتی و رفتار اطلاع یابی**. تهران: دبیزش؛ چاپار.
۴. فیشر، کرن ای؛ اردلز، ساندا و لین مک کچنی (۱۳۸۷). **نظریه های رفتار اطلاعاتی**. ترجمه فیروزه زارع فراشبندی و همکاران؛ ویراسته زاهد بیگدلی. تهران: نشر کتابدار.
۵. نبوی (خوش طینت)، فاطمه (۱۳۸۴). **کتابخانه دیجیتالی: مبانی نظری، محتوا، ساختار، سازماندهی، استانداردها و هزینه ها (همراه با نگاهی به برخی کتابخانه های دیجیتالی خارجی و داخلی)**. تالیف فاطمه نبوی؛ با همکاری و ویراستاری رحمت الله فناحی. مشهد: سازمان کتابخانه ها، موزه ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی.
۶. یمین فیروز، موسی؛ محمدرضا داورپناه (۱۳۸۴). **نیاز اطلاعاتی و رفتار اطلاع یابی. فصلنامه کتاب**، ۶۳ (پاییز): ۱۳۲-۱۲۳.

7. Nicolaisen, J. (2004-2009). "Compromised need and the label effect: An examination of claims and evidence". **Journal of the American Society for Information Science and Technology** 60 (10).

8. Spink, Amanda; Charles Cole (2005). **New Directions in Cognitive Information Retrieval**. Dordrecht: Springer.
9. David Nicholas, Paul Huntington, Peter Williams, Tom Dobrowolski, (2004) "Re-appraising information seeking behaviour in a digital environment: Bouncers, checkers, returnees and the like", **Journal of Documentation**, Vol. 60 Iss: 1, pp.24 – 43
10. Xuemei Ge. (2010). Information-Seeking Behavior in the Digital Age: A Multi-disciplinary Study of Academic Researchers, **College and Research Libraries (ACRL)** (Online: <http://crl.acrl.org/content/71/5/435.full.pdf>)

